

EVROPSKÝ INSPEKTOR OCHRANY ÚDAJŮ

Shrnutí stanoviska evropského inspektora ochrany údajů ke sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě s názvem „Nová éra letectví – Otevření leteckého trhu pro bezpečné a udržitelné civilní využití dálkově řízených letadlových systémů“

(Úplné znění tohoto stanoviska je k dispozici v angličtině, francouzštině a němčině na webových stránkách evropského inspektora ochrany údajů na adrese www.edps.europa.eu)

(2015/C 48/04)

I. Úvod

I.1 Konzultace evropského inspektora ochrany údajů

1. Dne 8. dubna 2014 Komise přijala sdělení Evropskému parlamentu a Radě s názvem „Nová éra letectví – Otevření leteckého trhu pro bezpečné a udržitelné civilní využití dálkově řízených letadlových systémů“ (dále jen „sdělení“) ⁽¹⁾.
2. RPAS (*remotely piloted aircraft systems*) jsou dálkově řízené letadlové systémy, jinými slovy letadla, která mohou létat, aniž by byla nezbytná přítomnost pilota na palubě. Většinou se nepoužívají jako prosté letadlové systémy a obsahují zařízení, jako jsou kamery, mikrofony, čidla či GPS, která mohou umožnit zpracovávání osobních údajů.
3. Jak bude v tomto stanovisku dále vysvětleno, tato nově se rozvíjející technologie podléhá právu na respektování soukromého a rodinného života a právu na ochranu osobních údajů, jak je zaručuje článek 8 Úmluvy Rady Evropy o ochraně lidských práv a články 7 a 8 Listiny základních práv EU. Vzhledem k tomu, že dálkově řízené letadlové systémy mají navíc stejný potenciál závažně zasahovat do práva na respektování soukromého a rodinného života a práva na ochranu osobních údajů jako on-line technologie, kterými se zabýval Soudní dvůr Evropské unie v rozsudcích *Digital Rights Ireland* ⁽²⁾ a *Google Spain proti AEPD* ⁽³⁾, je třeba je posuzovat velmi důkladně.
4. Evropský inspektor ochrany údajů proto vítá, že jej Komise ve věci tohoto sdělení konzultovala.

IV. Závěry

65. Evropský inspektor ochrany údajů vítá, že jej Komise ve věci tohoto sdělení konzultovala, a zdůrazňuje, že využití systémů RPAS pro civilní účely zahrnuje všechny oblasti, které nespádají do vojenského využití, a není tedy omezeno pouze na komerční účely. Vítá také, že sdělení Komise nejenom zdůrazňuje sociální a ekonomické přínosy využití systémů RPAS pro civilní účely, ale také uvádí, že soukromí, ochrana údajů a bezpečnost jsou klíčovými prvky, s nimiž je nutno zajistit soulad, mají-li být systémy RPAS rozšířeny.
66. Mělo by se rozlišovat mezi systémy RPAS na jedné straně a letouny a kamerovými systémy CCTV na straně druhé, protože jejich „mobilita a diskretnost“ umožňuje, aby byly využity v řadě dalších situací. Systémy RPAS mohou být také kombinovány s jinými technologiemi, jako jsou kamerová zařízení, čidla Wi-Fi, mikrofony, biometrická čidla, systémy GPS, systémy určené ke čtení IP adres či systémy sledování RFID, které všechny umožňují zpracovávat osobní údaje a mohou potenciálně představovat výkonné nástroje sledování.

⁽¹⁾ COM(2014) 207 final, 8.4.2014.

⁽²⁾ Spojené věci C-293/12 a C-594/12, *Digital Rights Ireland Ltd proti Minister for Communications, Marine and Natural Resources, Minister for Justice, Equality and Law Reform, The Commissioner of the Garda Síochána, Ireland a the Attorney General a Kärntner Landesregierung, Michael Seitlinger, Christof Tsochoul a další*, rozsudek Soudního dvora (velkého senátu) ze dne 8. dubna 2014 (žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce podané rozhodnutím High Court of Ireland (Irsko) a rozhodnutím Verfassungsgerichtshof (Rakousko)).

⁽³⁾ Věc C-131/12, *Google Spain SL, Google Inc. proti Agencia Española de Protección de Datos (AEPD)*, rozsudek Soudního dvora ze dne 13. května 2014.

67. Evropský inspektor ochrany údajů by proto chtěl zdůraznit, že využití systémů RPAS, jehož součástí je zpracování osobních údajů, ve většině případů představuje porušení práva na respektování soukromého a rodinného života, které zaručuje článek 8 Úmluvy Rady Evropy o ochraně lidských práv a článek 7 Listiny základních práv Evropské unie (dále jen „listina“), neboť zasahují do práva na intimní život a soukromí, které je zaručeno všem jednotlivcům v EU, a toto využití lze tedy dovolit pouze za specifických podmínek a ochranných opatření. Každopádně, kdykoli systémy RPAS provozované v EU zpracovávají osobní údaje, což je běžná situace, platí právo na ochranu osobních údajů zakotvené v článku 8 listiny a měl by být zajištěn soulad s právním rámcem EU v oblasti ochrany údajů.
68. V praxi se tudíž budou na systémy RPAS využívané fyzickými osobami pro soukromé účely obvykle vztahovat požadavky směrnice 95/46/ES a jen zřídkakdy budou tyto systémy podléhat výjimce pro domácí činnosti. Každopádně platí, že nezbytnou podmínkou pro dodržení pravidel ochrany údajů je, že zpracování osobních údajů musí být ve všech ohledech zákonné. To znamená také dodržení ostatních příslušných pravidel v oblastech, jako jsou občanské či trestní právo, duševní vlastnictví a právní předpisy týkající se letectví či životního prostředí.
69. Zpracování osobních údajů *prostřednictvím* systémů RPAS pro obchodní či profesionální účely musí být v souladu s vnitrostátními právními předpisy, které provádějí směrnici 95/46/ES.
70. Evropský inspektor ochrany údajů by také chtěl připomenout, že pouhé zveřejnění údajů na internetu nebo v tisku bez jakéhokoli záměru zpřístupnit veřejnosti informace, stanoviska či myšlenky nedostačuje k tomu, aby se na takovou situaci vztahovala výjimka pro žurnalistické činnosti podle článku 9 směrnice 95/46/ES.
71. Také při využití systémů RPAS pro účely vymáhání práva je nutno dodržovat základní právo na soukromí, a tyto činnosti by proto měly vycházet z jasné a dostupné právní úpravy, sloužit zákonným účelům, být v demokratické společnosti nezbytné a být přiměřené sledovanému účelu. Je-li důsledkem těchto činností zpracování osobních údajů, musí být při nich dodržena opatření v oblasti ochrany údajů, která jsou stanovena na úrovni EU a Rady Evropy.
72. Při využití systémů RPAS pro zpravodajské účely je nutno dodržet zásady nezbytnosti a proporcionality.
73. Vzhledem k naléhavé potřebě zajistit v souvislosti s touto novou technologií, která má vysoký potenciál zásahu do soukromí, aby byly dodržovány požadavky týkající se soukromí, ochrany údajů a bezpečnosti, evropský inspektor ochrany údajů podporuje záměr Komise přehodnotit omezení její kompetence, která se v současnosti nevztahuje na regulaci systémů RPAS do 150 kg.
74. Evropský inspektor ochrany údajů také vítá iniciativy a projekty ke zvýšení povědomí, které by měly být součástí zavedení systémů RPAS na civilní trh v EU.
75. Evropský inspektor ochrany údajů doporučuje, aby Komise povzbuzovala výrobce systémů RPAS, aby automaticky uplatňovali zásadu ochrany soukromí již od návrhu, a správce údajů k tomu, aby v případech, kdy zpracování údajů představuje svou povahou, rozsahem či účely konkrétní riziko pro práva a svobody subjektů údajů, prováděli posouzení dopadu na ochranu údajů.
76. Jsou nutné také další kroky, které by vedly k přijetí opatření k usnadnění identifikace provozovatelů systémů RPAS.

V Bruselu dne 26. listopadu 2014.

Giovanni BUTTARELLI

zástupce evropského inspektora ochrany údajů